

ش صندلی (ش داوطلب): نام و نام خانوادگی: نام پدر:	نام واحد آموزشی: دبیرستان نمونه دولتی سلمان نام دبیر: هوش السادات نام درس: فارسی ۱	نوبت امتحان: دی ماه پایه: دهم رشته: انسانی کلاس: ۱۰۳ سال تحصیلی: ۱۳۹۹ - ۱۴۰۰	ساعت امتحان: وقت امتحان: ۷۰ دقیقه تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۰/۱۵
--	--	--	---

صفحه اول

قلمرو زبانی (۶ نمره) (معنی واژه، املا، دستور)	
۱/۵	<p>معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.</p> <p>۱. گفت در این معرکه یکتا منم ۲. بالای پله ها ایستاده بود و بر و بر نگاه می کرد. ۳. در حُضیض هم می توان عزیز بود. ۴. هم فُرقت بُود و هم وُصلت. ۵. شوخ از خود باز کنیم. ۶. ما را به انعام و اکرام به راه دریا گسیل کرد.</p> <p>(معرکه: .....) (بر و بر: .....) (حُضیض: .....) (فُرقت: .....) (شوخ: .....) (گسیل کرد: .....)</p>
۱	<p>غلطهای املایی را در نوشته‌ها و سروده‌های زیر بیابید و درست آن‌ها را بنویسید.</p> <p>* هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب دان برابر نیاید. * هر که در مصلخ گرمابه بود همه به پای خاسته بودند. * چندان که ما در حمام شدیم دلاک و قیّم در آمدند. دست معلم از وغب حیوان روان شد. به پایین آمد و لب را به اشاره صورت داد. از یال و غارب گذشت. بلبلان را دیدم که به نالش در آمده بودند از درخت، کبکان از کوه و قوکان در آب و بهایم در بیشه تا خوار غم عشقت، آویخته در دامن کوته نظری باشد، رفتن به گلستان‌ها</p>
۰/۵	<p>نوع حذف را در جمله های زیر مشخص کنید.</p> <p>الف) چشم هایش پر از بغض بود و لب هایش پر از کینه. ب) دیوار را باد خراب کرده؟</p>
۰/۲۵	<p>الف) پسوند (_ ک) در واژه « خورجینک » به چه معناست؟</p>
۰/۵	<p>ب) برای هر یک از موارد زیر یک مترادف بیاورید.</p> <p>حریص: پشت و بالای کمر:</p>
۰/۵	<p>انواع « و » را در جملات زیر مشخص کنید.</p> <p>الف) از خم کتف و سینه بالا رفت. ب) خود را به نیکی به مردم نمای و چون نمودی بر خلاف نموده مباش.</p>

۰/۷۵	<p>در عبارت زیر دو ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی شناسایی کنید.</p> <p>«ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد.»</p> <p>ترکیب وصفی: ۱ - ..... - ۲ - .....</p> <p>ترکیب اضافی: .....</p>	۷												
۰/۵	<p>نقش دستوری گروه های اسمی مشخص شده را بنویسید</p> <p>تا عهد تو درستم عهد همه بشکستم بعد از تو روا باشد، نقض همه پیمان ها</p>	۸												
۰/۵	<p>نقش دستوری ضمائر پیوسته زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) * حُسنَت به اتفاق ملاحظت جهان گرفت آری به اتفاق جهان می توان گرفت</p> <p>ب) * گفتمت چون دُر حدیثی گر توانی داشت هوش در حریم عشق نتوان زد دم از گفت و شنید</p>	۹												
	<p>قلمرو ادبی (۳ نمره) (آرایه ادبی، تاریخ ادبیات)</p>													
۰/۵	<p>در عبارت «طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل» سجع را مشخص کنید.</p>	۱۰												
۰/۵	<p>در مصراع «بی مهر رُخت روز مرا نور نماندست» آرایه ایهام را بررسی کنید.</p>	۱۱												
۱	<p>در گروه «الف» کدام یک از آرایه های گروه «ب» وجود دارد؟ یک آرایه اضافی است. (برای هر گزینه فقط یک آرایه مشخص کنید)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 20%;">ب</th> <th>الف</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>حسن تعلیل</td> <td>۱. شیرین ترین لبخند / بر لبان اراده توست.</td> </tr> <tr> <td>حس آمیزی</td> <td>۲. پشت دیوار آنچه گویی هوش دار / تا نباشد در پس دیوار گوش.</td> </tr> <tr> <td>تضمین</td> <td>۳. گل از شوق تو خندان در بهارست / از آتش رنگهای شمارست</td> </tr> <tr> <td>مجاز</td> <td>۴. دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد</td> </tr> <tr> <td>تشخیص</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	ب	الف	حسن تعلیل	۱. شیرین ترین لبخند / بر لبان اراده توست.	حس آمیزی	۲. پشت دیوار آنچه گویی هوش دار / تا نباشد در پس دیوار گوش.	تضمین	۳. گل از شوق تو خندان در بهارست / از آتش رنگهای شمارست	مجاز	۴. دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد	تشخیص		۱۲
ب	الف													
حسن تعلیل	۱. شیرین ترین لبخند / بر لبان اراده توست.													
حس آمیزی	۲. پشت دیوار آنچه گویی هوش دار / تا نباشد در پس دیوار گوش.													
تضمین	۳. گل از شوق تو خندان در بهارست / از آتش رنگهای شمارست													
مجاز	۴. دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد													
تشخیص														
۰/۵	<p>آثار زیر از چه کسی است؟</p> <p>* اتاق آبی ( ) * قابوس نامه: ( )</p>	۱۳												

۰/۵	دو آرایه در بیت زیر مشخص کنید:	۱۴
	سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد.	
	قلمرو فکری (۷ نمره) (معنی و مفهوم نثر و شعر، درک مطلب)	
۰/۵	عبارات زیر را به فارسی روان برگردانید.	۱۵
۰/۵	۱. وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند.	
۰/۵	۲. هر که داد از خویش بدهد، از داور مستغنی باشد.	
۰/۵	۳. سه ماه بود که موی سر، باز نکرده بودیم.	
۰/۵	۴. ما را به رونگاری آن می نشانند.	
۰/۵	شعرهای زیر را به فارسی روان برگردانید.	۱۶
۰/۵	۱. در بُن این پرده نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری؟	
۰/۵	۲. ای تورمه سپرده به چوپان گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد.	
۰/۵	۳. سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری / که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد.	
۰/۵	۴. چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می افتد.	
	با توجه به متن زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.	۱۷
	« معلم مرغان را گویا می کشید، گوزن را رعنا رقم می زد، خرگوش را چابک می بست، سگ را روان گرته می ریخت. اما در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود. »	
۰/۵	الف) منظور از «گرته می ریخت» چیست؟	
۰/۵	ب) معلم مرغان را چگونه می کشیده است؟	
۰/۵	ب) مفهوم جمله «حرفی به کارش بود» را بنویسید.	

۱	<p>با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام چون داد عادلان به جهان در، بقا نکرد</p> <p>هم رونق زمان شما نیز بگذرد بر دولت آشیان شما نیز بگذرد بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد بیداد ظالمان شما نیز بگذرد</p> <p>الف - ردیف و قافیه را در بیت نخست بیابید. ردیف: ..... قافیه: .....</p> <p>ب - کدام بیت به آیه " کل نفس ذائقة الموت " اشاره (تلمیح) دارد؟ .....</p> <p>ج - کدام بیت با بیت زیر تناسب معنایی بیشتری دارد ..... ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن تاثیر اختران شما نیز بگذرد</p>	۱۸
۰/۵	<p>چرا ناصر خسرو دعوت وزیر را نپذیرفت؟</p>	۱۹

در اندرون من خسته دل ندانم کیست   که من خموشم و او در فغان و در غوغاست

